

РЕШЕНИЕ

№ 334

гр. София, 27.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 109-ТИ СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и седми януари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: РОСИ П. МИХАЙЛОВА

като разгледа докладваното от РОСИ П. МИХАЙЛОВА Административно наказателно дело № 20211110209468 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.145 и сл. От Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл.72, ал.4 от Закона за Министерството на вътрешните работи /ЗМВР/.

Образувано е по касационна жалба на Е.Б, чрез пълномощника му адв. Ч. срещу Заповед за задържане с рег. номер 33843з-575/20.05.2020 г., издадена от инспектор Д.И. Ч от 09 РУ-СДВР. Изложени са доводи, че жалбоподателят е бил задържан в неадекватно състояние, тъй като страдал от психично заболяване, липсвало фактическо посочване на основанието за задържане, че на задържаното лице не е било разяснено правото да бъде информирано за основанието за задържане. Твърди се, че полицията не е разполагала с основание за задържане. Наведени са аргументи, че тази принудителна административна мярка е превишавала целта на закона, тъй като задържаното лице има постоянен адрес, който не е променян от 20 години, не е осъждано, няма висящи наказателни дела, нито е обявявано за издирване. Сочи се, че е нарушено правото на защита на задържаното лице, както и са липсвали спешност и неотложност. Претендира се възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от ЗАдв.

Ответникът по жалбата в качеството си на полицейски инспектор на длъжност разузнавач по криминална линия в 01 група С“ПКП“ при 09 РУ-СДВР, гр. София, редовно призован, се явява лично в откритото съдебно заседание. Посочва, че в Б са били намерени наркотици, като лицето е заведено в районното управление и той е издал заповед за задържане.

Софийска районна прокуратура, редовно призована, не изпраща представител.

Софийският районен съд, след като разгледа жалбата, изложените в нея доводи, направените възражения на страните и като се запозна с материалите по делото, намира за установено от **фактическа страна следното**:

На 20.05.2020 г., в 14:50 часа била издадена Заповед за задържане за срок до 24 часа, с рег. номер 3384зз-575/20.05.2020 г. на лицето Е.П. Б., издадена от инспектор Д.И. Ч от 09 РУ-СДВР. Като основание за задържането е посочено „чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР – данни за извършено престъпление по чл. 354а от НК по досъдебно производство 3384 ЗМК-787/2020 г. по описа на 09 РУ- СДВР. От представеното по делото доказателство – постановление от 21.05.2020 г. на прокурор Л. Н. при СГП, се установява, че към датата на издаване на това постановление Б е имал само процесуално качество на свидетел. От представените по делото обвинителен акт по същото досъдебно производство, се установява, че е било повдигнато обвинение на друго лице – Цв.Б.Б., като Б дори не е вписан в списъка на лицата за призоваване, а от представения по делото протокол от проведено съдебно заседание на 23.05.2020 г., по отношение на обвиняемия Цв.Б.Б. е взета мярка за неотклонение. Административно-наказателната преписка във връзка със задържането на Б съдържа единствено обжалваната заповед за задържане, декларация, протокол за обиск на лице.

С атакуваната Заповед за задържане на лице, с рег.№ 3384зз-575/20.05.2020 г., издадена от инспектор Д.И. Ч от 09 РУ-СДВР, на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, във връзка с чл. 354а от НК на задържаното лице били разяснени правата му по чл.72, ал. 3,4,5,6, чл.73 и чл. 74 от ЗМВР. Лицето е било уведомено и че при задържане на осн. чл.72, ал.1 т.1-4 от ЗМВР, не могат да му бъдат ограничавани други права, освен правото на свободно придвижване.

Извършен е и обиск на лицето Е.П. Б, за който е съставен Протокол от 20.05.2020 година в гр. София в 17:59 часа, при който са намерени 1 (един) бр. портфейл, тъмно червен на цвят, 1 (един) бр. банкова карта на ДСК банк, и 1 (един) бр. банкнота от 5 лв. и сумата от 3 лева на стотинки. Обискираното лице дало сведения, според които тези вещи са негови.

Приетата от съда фактическа обстановка по делото се установява от събраната по делото доказателствена съвкупност, а именно: Протокол за обиск от 20.05.2020; постановление от 21.05.2020 г. на прокурор Л. Н. при СГП; обвинителен акт по досъдебно производство 3384 ЗМК-787/2020 г. по описа на 09 РУ- СДВР; протокол от проведено съдебно заседание на 23.05.2020 г.; с рег.№ 3384зз-575/20.05.2020 г., издадена от инспектор Д.И. Ч от 09 РУ-СДВР, както и от останалия надлежно приобщен доказателствен материал.

Съдът кредитира доказателствения материал, събран и приобщен по предвидения в закона ред в своята съвкупност, като го намира за непротиворечив и допълващ се поотделно и в своята съвкупност.

Въз основа на изложената фактическа обстановка, съдът достигна до следните изводи **от правна страна**:

Съдът намира жалбата, срещу заповедта за задържане за допустима, тъй като е депозирана в законоустановения срок по чл.149, ал.1 от АПК, от надлежна страна, имаща право и интерес от обжалването, срещу индивидуален административен акт /ИАА/, подлежащ на законов съдебен контрол. Жалбата е изготвена в предвидената законова форма и е придружена от необходимите приложения. А на основание чл. 168, ал. 1 от АПК съдът извърши служебна проверка както по отношение на изтъкнатите в жалбата съображения, така и за наличието на всички основания за оспорване на процесния индивидуален административен акт посочени в нормата на чл. 146 от АПК в изпълнение на служебното си начало по отношение тези производства.

В оспорения административен акт изрично е посочено, че лицето Е.П. Б, веднага след задържането си е запознато с правата по чл.72, ал.3, 4, 5, 6 и чл.73 ЗМВР, за което е положило подпис.

Спазено е изискването за писмена форма, актът е подписан и по отношение на изброените реквизити са спазени изискванията на ЗМВР.

След извършена служебна проверка съдът установи, че в обжалваната заповед е посочено със съответна правна квалификация основаниято на издаването, а именно: „чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР – данни за престъпление по чл. 354а от НК, , с което не се изпълнява изискването на чл.74, ал.2, т.2, предложение първо от ЗМВР за излагане на фактическите основания за задържане на лицето. Липсва словесно посочване на фактическото основание за задържане, което ограничава правото на защита на задържаното лице, лишавайки го от възможността да научи в какво е обвинено и да организира защитата си. Ограничено е предвиденото в ЕКПЧ право на жалбоподателя да бъде информиран за основанията за задържането си. Съгласно т. 577 от Дело С-467/2018 г., образувано по Преюдициално запитване, отправено от РС Луковит, България „към качеството на заподозряно лице може да се прибави това на арестувано или задържано лице. Член 4 и член 6, параграф 2 от Директива 2012/13 визират именно тази хипотеза, като задължават държавите членки да гарантират, че на лице в такова положение „се предоставя незабавна писмена декларация за правата“ (член 4) и то бива информирано относно основанията за ареста или задържането му (член 6). В случая това право на жалбоподателя е нарушено.

Оспорваната заповед обаче не съдържа никакви фактически основания за издаването ѝ. Единственото сочено за основание за издаване на оспорвания акт е чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР – престъпление по чл. 354а от НК, като не е изписан текстът и на наказателната разпоредба. От този начин на посочване на фактическите основания за издаване на оспорваната заповед за задържане не става ясно въз основа на какви факти и обстоятелства административният орган е направил своето обосновано предположение за евентуалната съпричастност на задържания Б в извършване на конкретно престъпление и за необходимостта за прилагане на принудителна административна мярка - задържане на лицето за срок от 24 часа. В мотивационната □ част освен цифровото изписване на конкретните разпоредби липсва словесното

изписване на фактическите основания за издаването □, няма описание на факти и обстоятелства, въз основа на които би могъл да се направи извод за приложението на така цитираната правна норма. Фактическите съображения за издаването на административния акт не могат да бъдат заместени от позоваването и препращане към досъдебно производство с посочен номер, във връзка с което се твърди е издадена обжалваната заповед. От представените по делото писмени доказателства във връзка с цитираното досъдебно производство, които са описани и обсъдени във връзка с констатациите на съда по отношение на фактическата обстановка, се установява, че Б не е привлечен в процесуално качество на обвиняем.

На лицето, по отношение, на което се прилага задържане за 24 часа, задължително трябва да бъде разяснено въз основа на какви данни, за какво конкретно действие или бездействие се извършва ограничаването на правото му на свободно придвижване. Посочването само и единствено на цифрово определена правна норма е грубо нарушение на правото на защита на гражданина, по отношение на който е предприета съответната принудителна административна мярка. Необективизирането на твърдения за наличие на някой от релевантните юридически факти, с които законът свързва полицейското задържане, прави заповедта немотивирана и пречатства възможността на задържаното лице да се запознае с мотивите на акта и да ангажира доказателства за оборване на твърденията, довели до задържането му.

В заповедта не се съдържат фактически основания и описание на относимите факти и доказателства. Такива не са посочени и в друг документ, съставен преди или по време на издаването на акта. Издавани в последствие такива документи не са част от административната преписка по самото издаване на акта. Подобни мотиви не могат да се обективизират впоследствие, включително и по време на процеса по оспорване на заповедта. Само това основание е достатъчно, за да се отмени процесната заповед, като издадена в противоречие с изискванията за форма и реквизити по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и по чл.74, ал.2, т.2 от ЗМВР.

В посочената преписка не се съдържат данни да са били предявявани обвинения при задържането на лицето Е.П. Б. Няма данни същата да е имала поведение, с което да е създала пречки или затруднения за разследване на противоправното деяние. Нито ЗМВР, нито Конституцията на РБ или международните правни актове, регламентиращи човешките права, дават право и основание на органите на реда да задържат принудително всяко лице, което им се струва съмнително и за което не са налице проверка и събрани доказателства за участието му в престъпно деяние.

Действително в ЗМВР е предвидено, че при данни за извършено престъпление е допустимо задържането на лице, като при това не съществува изискване тези данни да бъдат достатъчно и с такава пълнота и убедителност каквито следва да бъдат тези данни, за да бъде привлечено едно лице в процесуално качество обвиняем във водено срещу него наказателно производство. Същевременно в процесната заповед за задържане не са посочени като словесно описание данни за извършено престъпление, което по недопустим начин пречатства правото на защита на задържаното лице да

разбере защо по отношение на него се прилага ограничаваща свободата му принудителна административна мярка.

В обжалваната заповед за задържане липсва задължителен реквизит – словесно посочване на основанията за задържане, което представлява съществено процесуално нарушение, тъй като е ограничило правото на защита на задържаното лице.

Целта на принудителната административна мярка - задържане за срок до 24 часа, налагана по реда на чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР не е да се наложи наказание за установено по категоричен начин престъпление, а да се попречи на уличения да се укрие, да извърши друго престъпление или да осуети наказателно преследване, чрез заличаване на улики на местопрестъпление, укриване на улики или лица - като за всеки конкретен случай на задържане данните следва да бъдат категорично установени, което е изцяло в тежест на административния орган, издател на акта. Издаването на оспорваната заповед на основание чл.72, ал.1, т.1 ЗМВР, с която е разпоредено задържането на Е.П. Б очевидно не допринася за постигане на посочените цели и съставлява акт на неоснователна принуда върху дееца чрез лишаването му от свобода до 24 часа, който противоречи изцяло на същността и предназначението на принудителните административни мерки, съгласно легалното им определение в чл.22 от ЗАНН. По изложените съображения съдът намира, че е налице още едно самостоятелно основание по смисъла на чл. 146, т.5 от АПК. Горното сочи и на предприето налагане на мярката в нарушение на целта на закона и принципа за съразмерност по чл.6, ал.2 от АПК.

Принудителните административни мерки следва да се прилагат ограничително и при стриктното спазване на закона. Полицейското задържане не може да е произволно, то задължително трябва е обосновано с конкретни факти, които да сочат някаква връзка между задържания и конкретно извършено правонарушение, както и задържането му да е съобразено в целта на закона. В случая в процесната заповед не е посочено конкретно изпълнително деяние от разпоредбата на чл.144 от НК, на която се основава актът. Авторът на ИАА създава неяснота относно това, кое точно деяние визирано в чл.144 от НК има предвид. В обжалваната заповед като основание за задържането е споменат чл.144 от НК- против личността. Дори и да беше посочил конкретната ал.1 от чл.144 на кодекса, от изложеното обаче пак не става ясно, в какво се състои закана и против коя личност е била отправена тя. В съдебното заседание ответникът посочва, че у жалбоподателя са били намерени наркотици, но това твърдение не се подкрепя от представените по делото доказателства, а с обвинителния акт по досъдебното производство, посочено в заповедта за задържане, е привлечено към наказателна отговорност друго лице, различно от Е.Б.

Предвид изложеното настоящият състав намира, че заповедта е постановена при съществени нарушения на административно производствените правила и е материално незаконосъобразна.

В заключение съдът намира, че процесният ИАА е незаконосъобразен,

тъй като не притежава всички необходими реквизити. От съдържанието му не става ясно по никакъв начин, по каква причина и на какво основание се налага процесната мярка. Дори впоследствие съставените и представени документи във връзка с цитираното в заповедта за задържане досъдебно производство не внасят яснота и не са в състояние да заздравят този порок, който се явява и най-съществен за спора въпрос. С издаването на оспорената заповед са допуснати съществени процесуални нарушения, изразяващи се в липса на мотиви и фактически условия, въз основа на които е ограничено правото на свобода на жалбоподателя – основно човешко право, защитено от Конституцията на РБ и редица международноправни актове. По този начин, издавайки процесната заповед, в този □ вид, за жалбоподателя остават неразбираеми причините, по които е била задържана, а това е недопустимо при ограничаване на основното човешко право на свобода и свободно придвижване.

Съдът, като прецени доказателствения материал по делото, както и валидността и законосъобразността на обжалвания административен акт, счита жалбата за **основателна**.

В жалбата си против обжалваната заповед процесуалния представител на жалбоподателя - адв. Митев Ч., е поискал присъждане на адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 ЗАДВ, тъй като на посоченото правно основание е осъществена безплатна правна помощ. Настоящият състав следва да се произнесе и по разностите пред АССГ. С оглед изложеното и изхода на делото адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева за всяко от трите разглеждания на делото пред СРС и АССГ и в общ размер на 1200 лв. следва да бъде присъдено в полза на адв. Ч. на основание чл. 266, ал. 3 АПК във вр. с чл. 38, ал. 2 ЗАДВ, във вр. с чл. 8 от НМРАВ 1/2004 г. В закона не е уреден въпросът кой дължи заплащане на направени в процеса разноси при отмяна на заповед за задържане, но доколкото полицейският служител е действал при изпълнение на служебните си задължения, настоящият състав намира, че разностите следва да бъдат заплатени от СДВР.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2, предложение второ от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед за задържане на лице, с рег.№ 3384зз-575/20.05.2020 г., издадена от инспектор Д.И. Ч от 09 РУ-СДВР, с която на основание чл.72, ал.1, т.1 от ЗМВР, във връзка с чл. 354а от НК, е наредено задържането на жалбоподателя Е.П. Б, ЕГН *****, с адрес: гр. София, /адрес/, за срок до 24 часа като немотивирана и незаконосъобразна.

ОСЪЖДА, на основание чл. 266, ал. 3 АПК във вр. с чл. 38, ал. 2 ЗАДв, във вр. с чл. 8 от НМРАВ 1/2004 г. , 09 РУ СДВР да заплати на адв. Т.Ч. от САК, с посочен по делото адрес за кореспонденция бул. Васил Левски № 123, ап. 3, в размер на 1200 /хиляда и двеста/ лева, за осъществена на осн. Чл. 38, ал. 2 от ЗАДв. адвокатска защита.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Административен съд - София град, в 14-дневен срок от получаване на съобщение, че решението е изготвено.

Съдия при Софийски районен съд: _____